

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa w języku polskim: **Psychologia rozwojowa**

Nazwa w języku angielskim: **Development psychology**

Karta przedmiotu ważna od roku akademickiego: **2023/2024**

Kierunek studiów: **Psychologia**

Poziom studiów: **Jednolite studia magisterskie**

Forma studiów: **Niestacjonarna**

Profil: **Praktyczny**

Specjalność: **Psychologia dziecka i rodziny**

Język wykładowy: **Polski**

Jednostka prowadząca: **Wydział Nauk Społecznych i Technicznych**

Prowadzący: **dr Renata Socha, mgr Irmina Wągrowa-Kaster**

OBCIĄŻENIE STUDENTA

	Wykład	Ćwiczenia	Konwersatorium	Projekt	Laboratorium
Liczba godzin zajęć dydaktycznych organizowanych przez Uczelnię	18	12			
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta	75	50			
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę			
Liczba punktów ECTS	3	2			

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU	
C1.	Wprowadzenie podstawowych pojęć i koncepcji z zakresu psychologii rozwoju i odniesienie ich do sfery funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego, społecznego i osobowościowego.
C2.	Zapoznanie ze wskaźnikami rozwoju, przebiegiem i mechanizmami zmian rozwojowych zachodzących w poszczególnych okresach życia
C3.	Nabywanie umiejętności dokonywania charakterystyki okresu rozwoju człowieka z uwzględnieniem zmian rozwojowych i projektowania oddziaływań wspierających rozwój w poszczególnych sferach
C4.	Wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą zjawisk występujących w rozwoju człowieka od momentu poczęcia do okresu dorastania. Zrozumienie sekwencji rozwoju i czynników warunkujących uniwersalny oraz indywidualny charakter zmian rozwojowych, sprzyjających refleksji nad złożonością i wielowymiarowością jednostkowego życia, a także służącą tworzeniu naukowych podstaw do optymalnego doboru środków stymulacji rozwoju zasobów psychicznych i kształtowania się pełnej osobowości.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ – PEU	
Z zakresu wiedzy:	
PEU_W01	Student, dysponując wiedzą o istocie, czynnikach, mechanizmach oraz efektach zmian w rozwoju psychicznym w okresie dzieciństwa, rozumie powiązania pomiędzy indywidualnymi zasobami rozwoju psychicznego a ich społeczno-kulturowo-wychowawczym kontekstem.
PEU_W02	Ma podstawową wiedzę na temat rozwoju dziecka i adolescenta w cyklu życia, zarówno w aspekcie biologicznym jak i psychologicznym oraz społecznym. Posiada wiedzę dotyczącą rozwoju sfery poznawczej, emocjonalnej, społecznej, moralnej w cyklu życia dziecka i adolescenta. Potrafi umiejscowić psychologię rozwoju człowieka wśród innych dziedzin nauki na poziomie umożliwiającym współpracę ze specjalistami innych dziedzin nauki.
Z zakresu umiejętności:	
PEU_U01	Student potrafi dostrzec podobieństwa i różnice w zachowaniach dzieci w tym samym i w różnym wieku życia; nazwać towarzyszące im procesy umysłowe; psychologicznie zinterpretować ich prawdopodobne przyczyny oraz możliwe konsekwencje na tle określonych warunków wychowawczo-środowiskowych.
PEU_U02	Potrafi zidentyfikować nieprawidłowości w rozwoju jednostki w odniesieniu do znanych koncepcji teoretycznych. Potrafi obserwować, diagnozować i poddawać racjonalnej ocenie przyczyny i przebieg procesów rozwojowych.
PEU_U03	Student z zastosowaniem swobodnych technik diagnostycznych potrafi rozpoznać wybrane przejawy rozwoju psychicznego dzieci.
Z zakresu kompetencji społecznych:	
PEU_K01	Student wykazuje postawę refleksyjną wobec właściwości, specyfiki oraz wagi dzieciństwa w osiągnięciu dobrostanu i zdrowia psychicznego w ciągu całego życia. Jest gotowy pracować zespołowo dla realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie psychologii.

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć – WYKŁAD		Liczba godzin
W1	Wprowadzenie do przedmiotu	0,5
	Psychologia rozwoju człowieka – definicja, przedmiot i obszar badań. Podstawowe pojęcia psychologii rozwoju człowieka: filogeneza, ontogeneza, antropogeneza, rozwój, cechy rozwoju, postęp, regres.	1,5
W2	Pojęcie rozwoju. Tradycyjne i współczesne rozumienie rozwoju psychicznego. Metodologia i etyka badań z udziałem dzieci.	2
W3	Czynniki rozwoju psychicznego. Istota interakcji między "naturą" i "wychowaniem". Filogenetyczne i ontogenetyczne mechanizmy i zasoby rozwoju a czynniki leżące poza podmiotem rozwoju.	2
W4	Periodyzacja rozwoju – ciągłość/nieciągłość rozwoju; pojęcie zmiany rozwojowej. Koncepcje rozwoju – biologizm, natywizm.	2
W5	Koncepcje rozwoju – teoria konwergencji Sterna, teorie 4 czynnikowe Szumana, Przetacznik-Gierowskiej.	2
W6	Zasady i prawidłowości rozwoju psychicznego człowieka: czynnikowe teorie rozwoju, mechanizmy rozwoju.	2
W7	Zasady i prawidłowości rozwoju psychicznego człowieka: kryzysy, okresy krytyczne i sensoryczne w rozwoju.	2
W8	Rozwój poszczególnych sfer: funkcje poznawcze, funkcje werbalno – komunikacyjne, rozwój społeczny.	2

W9	Zaliczenie zajęć	2
Razem		18
Forma zajęć – ĆWICZENIE		Liczba godzin
Ćw1	Wprowadzenie do przedmiotu	0,5
	Rozwój fizyczny, zmysłowy i percepcyjny niemowląt. Wczesniactwo i inne problemy neonatologiczne.	1,5
Ćw2	Rozwój poznawczy niemowląt i małych dzieci w świetle teorii i kontrowersji wokół teorii poznawczo-rozwojowej i teorii informacji. Uczenie się, pamięć, początki języka i inteligencja niemowląt. Wywiad anamnestyczny z matką jako źródło wiedzy o przebiegu rozwoju psychoruchowego i psychospołecznego małego dziecka. Konstrukcja schematu wywiadu i jego przeprowadzenie, analiza danych.	2
Ćw3	Rozwój społeczny i emocjonalny w wieku przedszkolnym. Związki rodzinne i struktura rodziny. Style wychowania w rodzinie. Relacje z rówieśnikami. Obraz siebie i role związane z płcią. Obserwacja i rozmowa w trakcie swobodnej aktywności dziecka (rysunek, zabawy konstrukcyjne i tematyczne, wspólna aktywność ruchowa, prakse podczas czynności samoobsługi, konwersacja) jako źródła informacji o dziecku w wieku przedszkolnym.	2
Ćw4	Rozwój i zdrowie fizyczne w okresie późnego dzieciństwa. Zmiany poznawcze i rozwój językowy. Edukacja szkolna jako czynnik rozwoju poznawczego. Problemy z nauką szkolną. Specjalne potrzeby edukacyjne niektórych uczniów. Rozwój społeczny i moralny w okresie późnego dzieciństwa. Rozwijające się Ja-psychiczne i osobowość dzieci szkolnych. Związki społeczne oraz czynniki organizacji życia społecznego uczniów a rozwój psychiczny w okresie późnego dzieciństwa.	2
Ćw5	Placówki oświatowo-wychowawcze wspierające rozwój dziecka: a. żłobek b. przedszkole c. szkoła i rola psychologa, w każdej z tych placówek. Przygotowanie do rodzicielstwa, rozwój prenatalny, poród, wczesniactwo, środowisko rodzinne małych dzieci, rozwój psychomotoryczny we wczesnym dzieciństwie, samodzielność dzieci, aktywność zabawowa i rysunkowa dzieci, relacje rówieśnicze, rozwój poznawczy dzieci i młodzieży, rozwój języka i komunikacji, gotowość szkolna i adaptacja do wymagań szkoły, rozwój osobowości, tożsamości i moralności, turbulencje w okresie dorastania	2
Ćw6	Zaliczenie przedmiotu	2
Razem		12

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
1.	Wykład konwencjonalny, wykład problemowy
2.	Praca w grupach
3.	Praca z książką, artykułem, praca własna
4.	Dyskusja dydaktyczna
5.	Rozwiązywanie problemów praktycznych
6.	Konsultacje

METODY I FORMY OCENY
OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Formy oceny (F lub P)*	Numer efektu uczenia się (przedmiotowego)	Metody oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F	PEU_W01, PEU_W02	obserwacja aktywności studenta w czasie zajęć; ocena przygotowania i udziału w dyskusji
F	PEU_U01, PEU_U02, PEU_U03, PEU_K01	udział w dyskusji; praca w grupach
P	PEU_W01, PEU_W02, PEU_U01, PEU_U02, PEU_U03, PEU_K01	zaliczenie z oceną w formie pisemnej lub ustnej, z wykorzystaniem form audiowizualnych

*F – ocena formująca (w trakcie semestru), P – ocena podsumowująca (na koniec semestru)

KRYTERIA OCENY
OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Nr PEU	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
PEU_W01	Student, dysponuje wiedzą o istocie, czynnikach i mechanizmach zmian w rozwoju psychicznym w okresie dzieciństwa.	Student, dysponując podstawową wiedzą o istocie, czynnikach, mechanizmach oraz efektach zmian w rozwoju psychicznym w okresie dzieciństwa, rozumie powiązania pomiędzy indywidualnymi zasobami rozwoju psychicznego a ich społeczno-kulturowo-wychowawczym kontekstem.	Student, dysponując szeroką wiedzą o istocie, czynnikach, mechanizmach oraz efektach zmian w rozwoju psychicznym w okresie dzieciństwa, rozumie i potrafi wyjaśnić powiązania pomiędzy indywidualnymi zasobami rozwoju psychicznego a ich społeczno-kulturowo-wychowawczym kontekstem.
PEU_W02	Ma podstawową wiedzę na temat rozwoju dziecka i adolescenta w cyklu życia, zarówno w aspekcie biologicznym jak i psychologicznym oraz społecznym.	Ma podstawową wiedzę na temat rozwoju dziecka i adolescenta w cyklu życia, zarówno w aspekcie biologicznym jak i psychologicznym oraz społecznym. Posiada wiedzę dotyczącą rozwoju sfery poznawczej, emocjonalnej, społecznej, moralnej w cyklu życia dziecka i adolescenta.	Ma podstawową wiedzę na temat rozwoju dziecka i adolescenta w cyklu życia, zarówno w aspekcie biologicznym jak i psychologicznym oraz społecznym. Posiada wiedzę dotyczącą rozwoju sfery poznawczej, emocjonalnej, społecznej, moralnej w cyklu życia dziecka i adolescenta. Potrafi umiejscowić psychologię rozwoju człowieka wśród innych dziedzin nauki na poziomie umożliwiającym współpracę ze specjalistami innych dziedzin nauki.
PEU_U01	Student potrafi dostrzec podobieństwa i różnice w zachowaniach dzieci w tym samym i w różnym wieku życia;	Student potrafi dostrzec podobieństwa i różnice w zachowaniach dzieci w tym samym i w różnym wieku życia oraz nazwać towarzyszące im procesy umysłowe;	Student potrafi dostrzec podobieństwa i różnice w zachowaniach dzieci w tym samym i w różnym wieku życia; nazwać towarzyszące im procesy umysłowe;

			psychologicznie zinterpretować ich prawdopodobne przyczyny oraz możliwe konsekwencje na tle określonych warunków wychowawczo-środowiskowych
PEU_U02	Potrafi zidentyfikować nieprawidłowości w rozwoju jednostki w odniesieniu do znanych koncepcji teoretycznych.	Potrafi zidentyfikować nieprawidłowości w rozwoju jednostki w odniesieniu do znanych koncepcji teoretycznych. Potrafi obserwować i diagnozować przyczyny i przebieg procesów rozwojowych.	Potrafi zidentyfikować nieprawidłowości w rozwoju jednostki w odniesieniu do znanych koncepcji teoretycznych. Potrafi obserwować, diagnozować i poddawać racjonalnej ocenie przyczyny i przebieg procesów rozwojowych.
PEU_U03	Student potrafi rozpoznać wybrane przejawy rozwoju psychicznego dzieci.	Student z zastosowaniem wybranych technik diagnostycznych potrafi rozpoznać wybrane przejawy rozwoju psychicznego dzieci.	Student z zastosowaniem swobodnych technik diagnostycznych potrafi rozpoznać wybrane przejawy rozwoju psychicznego dzieci.
PEU_K01	Student wykazuje postawę refleksyjną wobec właściwości, w osiąganiu dobrostanu i zdrowia psychicznego w ciągu całego życia.	Student wykazuje postawę refleksyjną wobec właściwości, specyfiki oraz wagi dzieciństwa w osiąganiu dobrostanu i zdrowia psychicznego w ciągu całego życia. Jest gotowy pracować zespołowo dla realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie psychologii.	Student wykazuje postawę refleksyjną wobec właściwości, specyfiki oraz wagi dzieciństwa w osiąganiu dobrostanu i zdrowia psychicznego w ciągu całego życia. Jest zaangażowany i gotowy pracować zespołowo dla realizacji zarówno indywidualnych jak i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie psychologii.

LITERATURA PODSTAWOWA

Brzezińska A., Appelt K., Ziółkowska B., Psychologia rozwoju człowieka. Gdańsk 2016

Czub M., Rozwój dziecka. Wczesne dzieciństwo. Warszawa 2014 [do pobrania z eduentuzjasci.pl]

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

Kaja B., Psychologia wspomaganie rozwoju. Zrozumieć świat życia człowieka. Gdańsk 2011

ŹRÓDŁA ELEKTRONICZNE

-

MACIERZ POWIĄZANIA

EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU PSYCHOLOGIA ROZWOJOWA

Z EFEKTAMI UCZENIA SIĘ NA KIERUNKU PSYCHOLOGIA

Przedmiotowy efekt uczenia się	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów uczenia się zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEU_W01	K_WI04	C1	W1, W2, W3, W4	1-6
PEU_W02	K_WI05, K_WI11	C1, C2	W5, W6, W7, W8, W9	1-6

PEU_U01	K_U03	C2	Ćw1, Ćw2	1-6
PEU_U02	K_U05, K_U06	C3	Ćw3, Ćw4	1-6
PEU_U03	K_U11, K_U12	C4	Ćw5,	1-6
PEU_K01	K_K03, K_K06	C4	Ćw6	1-6